

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO NR. I-1508 2, 3, 5 IR
8 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBĖS IŽDO ĮSTATYMO NR. I-712 2 IR 7 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO IR SUSIJUSIO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
PROJEKTO (TOLIAU KARTU – PROJEKTAI)
(TAP NR. 18-2300; TAIS NR. 18-15332)**

Nr.

Vilnius

Įvertinę Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2, 3, 5 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – VSĮ projektas), Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymo Nr. I-712 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – VII projektas) ir susijusio Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto (toliau – Nutarimo projektas) atitiktį Lietuvos Respublikos Konstitucijai, įstatymams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus.

Dėl VSĮ projekto:

1. VSĮ projekto 1 straipsnio 2 ir 3 dalyse dėstomos sąvokų „*valstybės garantuojamos garantijų institucijos individuali garantija*“ ir „*valstybės garantuojamos garantijų institucijos portfelinė garantija*“ apibrėžtys derintinos su keičiamo Valstybės skolos įstatymo (toliau -VSĮ) 2 straipsnio 17 dalyje išdėstytos sąvokos apibrėžtimi, pvz., VSĮ 2 straipsnio 17 dalyje nustatoma, kad garantijų institucija užtikrina jos garantuojamų *įsipareigojimų* vykdymą, tuo tarpu, VSĮ projektu keičiamo VSĮ 2 straipsnio 17¹ dalyje ir 17² dalyje garantija suprantama kaip garantuojamos *prievolės* vykdymas. VSĮ 2 straipsnio 17 dalyje nurodyta, kad garantijų institucija užtikrina *nuostolių*, susijusių su jos prisiimama kredito rizika, atlyginimą, tuo tarpu, VSĮ projektu keičiamo VSĮ 2 straipsnio 17¹ dalyje ir 17² dalyje nustatoma, kad garantijų institucija įsipareigotų padengti *dalį nuostolių*, susijusių su jos priimama kredito rizika. Siūlytume VSĮ vartojamas sąvokų apibrėžtis suderinti tarpusavyje arba atskleisti skirtingų apibrėžčių turinį aiškinamajame rašte. Be to, VSĮ projektu keičiamo VSĮ 2 straipsnio 17¹ dalyje ir 17² dalyje atsisakytina perteklinių nuostatų „visiškai ar iš dalies“, kadangi garantijų institucija garantuotų garantijoje nurodyta *suma* ir *sąlygomis*.

2. VSĮ projektu keičiamo VSĮ 2 straipsnio 24¹ dalis įvertintina šiais aspektais:

2.1. Atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos pastabas ir įvertinę VSĮ projektą bei aiškinamojo rašto turinį, manytume, kad aiškinamajame rašte nėra pakankamai atskleistas siūlomos naujos priemonės – *Vyriausybės depozitinio įsipareigojimo* taikymas ir esmė (pvz., kuo ši priemonė skiriasi nuo *kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų*, apibrėžtų VSĮ 2 straipsnio 7 dalyje).

2.2. Siūlytume tikslinti sąvokos „*Vyriausybės depozitinio įsipareigojimo*“ apibrėžtį: 1) atsisakant įstatymuose nebūdingo susikaupusių arba neigiamų palūkanų mokėjimo detalizavimo ir palūkanų sumokėjimą aptarti taip kaip tai aptariama kitose VSĮ nuostatose (pvz., VSĮ 2 straipsnio 18, 19 dalys) vartojant formuluotę „*sumokėti palūkanas*“ arba paaiškinti VSĮ projekte siūlomo teisinio reguliavimo tikslą ir atskleisti formuluotės „*neigiamos palūkanos*“ turinį; 2) atsižvelgiant į VSĮ projekto 2 ir 3 straipsnių nuostatas, siūlytina vietoje „*Vyriausybės depozitinio įsipareigojimo*“ pateikti „*Vyriausybės depozitinio įsipareigojimo sutarties*“ apibrėžtį (ir atitinkamai toliau šią sąvoką vartoti vieningai visose nuostatose (pvz., VSĮ projekto 2 straipsnio 4 dalyje).

2.3. Tikslintina VSĮ 2 straipsnio 9 dalis, kurioje apibrėžiama paskolos sutartis, nustatant, ar ji apima sutartis pagal Vyriausybės depozitinius įsipareigojimus.

3. VSĮ projektu keičiamo VSĮ 3 straipsnis tikslintinas šiais aspektais:

3.1. Vertinant VSĮ 3 straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktų redakcijas, siūlytume įvertinti, ar siūlomas VSĮ 3 straipsnio 3 dalies 2 punkto papildymas neturėtų būti dėstomas VSĮ 3 straipsnio 3 dalies 1 punkte, kadangi šiame punkte sistemiškai būtų išvardintos visos skolinimosi priemonės, o VSĮ 3 straipsnio 3 dalies 2 punkte kalbama išskirtinai apie vieną iš skolinimosi priemonių - Vyriausybės vertybinius popierius ir jų charakteristikas. Be to, pagrįstina, kodėl nėra nustatytas reguliavimas dėl Finansų ministerijos kompetencijos nustatyti įsipareigojimų pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus *sąlygų*.

3.3. VSĮ 3 straipsnio 5 dalies 7 punktą tikslintinas, atsižvelgiant į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas). Atkreiptinas dėmesys, kad skelbiant duomenis apie fizinius asmenis turėtų būti laikomasi Reglamento (ES) 2016/679 preambulės 41 punkto nuostatų ir konstitucinių principų, skirtų asmenų teisių ir laisvių ribojimo reguliavimui (tai turi būti daroma įstatymu, ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises bei laisves ir Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; ribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis bei esmė; yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo). Viešai skelbiant asmens duomenis turėtų būti nustatyti bent asmens duomenų viešo skelbimo tikslas, konkretūs asmens duomenys bei viešinimo laikotarpis (žr. Valstybinės asmens

duomenų inspekcijos 2018 m. liepos 2 d. rekomendacijas „Dėl reikalavimų teisės aktų projektams, kuriais reglamentuojamas asmens duomenų tvarkymas“).

3.4. Nei VSĮ projekte, nei aiškinamajame rašte nėra atskleista, kaip VSĮ projektu keičiamo VSĮ 3 straipsnio 13 dalies 3 punkto nuostata bus įgyvendinama ir užtikrinama jos kontrolė, ar turės poveikį valstybės finansams. Be to, aiškinamajame rašte pagrįstina, kodėl būtent šiuo konkrečiu atveju nereiktų gauti Finansų ministerijos ar centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo leidimo. Analogiška pastaba dėl VSĮ projektu keičiamo VSĮ 3 straipsnio 13 dalies 7 punkto.

4. VSĮ projekto 3 straipsnyje siūlomas teisinis reguliavimas, kad sandorius ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus pasirašytų finansų ministras arba jo pavedimu finansų viceministras (-ai) įvertintinas šiais aspektais: 1) vartojama formuluotė „*pavedimu*“ turėtų būti keičiama į „*įgaliojimu*“, kadangi sandorius ir kitus skolos (komercinius) dokumentus gali pasirašyti tik tam įgaliojimą turintis asmenys civilinių teisinių santykių aspektu; 2) abejotina, ar siūlymas eliminuoti Vyriausybei galimybę įgalioti kitą asmenį pasirašyti sandorius ar kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus atitinka VSĮ 3 straipsnio nuostatas, kad įsipareigojimus priima *Vyriausybė*, o jai atstovauja Finansų ministerija; 3) aiškinamajame rašte paminėta, kad finansų ministras įgaliotų finansų viceministrą pasirašyti dokumentus, kuriais patvirtinamos smulkios operacijos, tačiau nėra paaiškinama, kas yra laikoma smulkiomis operacijomis, VSĮ projekte nėra numatyta jokių išimčių.

5. VSĮ projektu keičiamo VSĮ 8 straipsnio 3 dalis tikslintina, atskleidžiant „*tinkamumo sąlygas paskoloms*“ nuostatos turinys, nurodant tinkamumas kam, kokiems kriterijams būtų nustatomas. Be to, siūlytina VSĮ 2 straipsnyje pateikti „*garantijų institucijos kredito įstaigai nustatyto paskolų portfelio*“ sąvokos, vartojamos keičiamo VSĮ 8 straipsnio 3 dalyje ir 2 straipsnio 17² dalyje, apibrėžtį. Taip pat aiškinamajame rašte atskleistinas garantijų institucijos kredito įstaigai nustatyto paskolų portfelio sudarymo ir jo įgyvendinimo mechanizmas (be kita ko, paaiškinant, ar (kada) individuali garantija tampa portfeline garantija) bei atitinkamai įvertintinas poreikis tikslinti keičiamo VSĮ 8 straipsnio 4 dalį.

6. Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2018 m. gruodžio 19 d. nutarimu Nr. 1316 pateikė Lietuvos Respublikos Seimui Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2, 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, kuriame VSĮ 8 straipsnis dėstomas nauja redakcija, todėl VSĮ projekto 5 straipsnyje dėstomi VSĮ 8 straipsnio pakeitimai turėtų būti suderinti su Seimui pateikto minėto įstatymo projekto nuostatomis.

7. VSĮ projekto 6 straipsnio 1 dalyje nurodyta įstatymo įsigaliojimo data tikslintina atsižvelgiant į įstatymų svarstymo ir priėmimo terminus Seime, be to, derintina su jau minėtame Seimui pateiktame Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 2, 4 ir 8 straipsnių

pakeitimo įstatymo projekte nurodyta įsigaliojimo data – 2019 m. spalio 1 d. Atitinkamai tikslintinas ir VII projektas.

Dėl VII projekto:

8. Aiškinamajame rašte ir VII projekte nėra nurodytų teisės aktų, kuriuos Vyriausybė turės priimti iki pateikto VII projekto įsigaliojimo, todėl siūlytume įvertinti VII projekto 3 straipsnio 2 dalies tikslingumą ir atitinkamai minėto straipsnio pavadinimą.

9. Dėl redakcinio pobūdžio pastebėjimų:

- Pagal Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 (toliau – TM rekomendacijos), 6.1 papunktį teisės aktą, instituciją, kurie prasideda žodžiais „Lietuvos Respublika“ teisės akte minint ne pirmą kartą, žodžio „Lietuvos Respublika“ galima nerašyti, todėl įstatymų, institucijų pavadinimų trumpiniai yra pertekliniai (pvz., VSĮ 1 straipsnyje, 2 straipsnio 10, 18 dalyje, 3 straipsnio 1 dalyje, 6 dalies 4 punkte).

- VSĮ projekto lyginamojo varianto 4 straipsnis ir 5 straipsnio 2 dalis tikslintinos pagal TM rekomendacijų 113.3 papunktį.

Dėl Nutarimo projekto pastabų neturime.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Ieva Peciukonienė

Teisės grupės patarėja

Erika Vaivadienė